

Z Á P I S

ze Zasedání Výboru pro dotační politiku

dne 21. listopadu 2023

Přítomni: Ján Balog (předseda, romská menšina), Vladimír Skalský (místopředseda, slovenská menšina), Hana Cetlová (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, dále jen „MŠMT“), Henryk Ciešlar (polská menšina), Martin Herbert Dzingel (německá menšina), Jana Gombárová (Ministerstvo kultury, dále jen „MK“), Jana Hajná (Asociace krajů ČR), Olga Mandová (ukrajinská menšina), Petr Popov (bulharská menšina), Huu Uyen Pham (vietnamská menšina), Anna Rákoczi (maďarská menšina), Pavlína Smítalová (Ministerstvo financí, dále jen „MF“), Igor Zolotarev (ruská menšina);

Nepřítomni: Natálie Jampílková (běloruská menšina), Branislava Kubešová (srbská menšina);

Za Úřad vlády ČR: Viktor Kundrák, Tadeáš Mertlík;

Hosté: David Beňák (Ministerstvo práce a sociálních věcí, MPSV), Petr Mareš (Visegrádský fond), Svatopluk Pohořelý (MŠMT), Jiří Sýkora (Visegrádský fond), David Tišer (Ara Art).

Zasedání Výboru pro dotační politiku řídil jeho předseda J. Balog.

Program jednání:

1. Zahájení a přivítání členů a zmocněnkyně vlády pro lidská práva
2. Financování spolků národnostních menšin a úkoly z Rady vlády pro národnostní menšiny
3. Visegrádský fond – granty
4. Různé
5. Závěr

1) Zahájení a přivítání členů a zmocněnkyně vlády pro lidská práva

Předseda J. Balog přivítal přítomné členy Výboru pro dotační politiku (dále jen „Výbor“) a zahájil zasedání.

2) Financování národnostních menšin, vyhodnocení dotazníku a úkoly z Rady vlády pro národnostní menšiny

Body „Financování národnostních menšin, vyhodnocení dotazníku“ a „Úkoly z Rady vlády pro národnostní menšiny“, které měly být původně odděleny, byly sloučeny dohromady.

T. Mertlík na úvod rekapituloval, že na minulém jednání v červnu vznikla iniciativa pozvat ředitele, v jejichž gesci je dotační politika pro oblast národnostních menšin. Potřeba pozvat ředitele odborů vznikla proto, že členové Výboru chtěli komunikovat přímo s těmi, kdo do vyšší míry rozhodují o nastavení jednotlivých dotačních programů, ne pouze s referenty, tedy tajemníky těch dotačních programů. Jednání Výboru se na pozvání paní zmocněnkyně zúčastnili D. Beňák a V. Kunderák. Ředitelé dotačních programů v gesci MK se omluvili a s mandátem zastoupit je byla na jednání J. Gombárová. Ředitele Černého z MŠMT zastoupil vedoucí oddělní S. Pohořelý.

Sekretariát před jednáním poprosil tajemníky jednotlivých dotačních programů, aby zaslali harmonogramy svých dotačních programů, což souviselo s úkolem, který zazněl na minulém jednání Rady vlády pro národnostní menšiny. Výbor pro dotační politiku byl požádán, aby vypracoval shrnutí, které přinese informace, kdy jsou, na jakém ministerstvu vyhlášovány výzvy a budou uvedeny příklady dobré praxe, které by mohly sloužit jako podklad pro jednání s danými ministerstvy, výše uvedené shrnutí bude prezentováno na příštím jednání Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“), spolu s výsledky dotazníkového šetření mezi zástupci národnostních menšin, které proběhlo už v červnu. T. Mertlík následně okomentoval jednotlivé harmonogramy a předal slovo místopředsedovi Skalskému, který si připravil prezentaci s vyhodnocením dotazníků. Tato prezentace zazněla následně i na jednání Rady 1. 12. 2023. Prezentace V. Sklaského je přílohou zápisu, proto ji zde nebudeme hlouběji rozebírat.

J. Balog dále vznesl dotaz směrem ke specifickým dotačním programům zaměřeným na romskou menšinu. Konkrétně program na MŠMT v současné době romské neziskové organizace kritizují. S. Pohořelý se k tomu vyjádřil tak, že tento program na MŠMT administruje jiný odbor. Momentálně probíhá schvalování textu výzvy na ministerstvu. To se týká jak programu pro romskou menšinu, tak je to i programu pro studenty středních škol. To, že tento program ještě není vyhlášen, vnímá J. Balog jako obrovský problém, protože romské neziskové organizace se každý rok dostávají do obrovských problémů, protože výsledky jsou oznamovány až v průběhu léta. J. Balog by rád jednal přímo s MŠMT, kde by chtěli poukázat na nedostatky dotačního programu pro romskou menšinu. Problém je hlavně s požadavkem na inovovatelnost projektu.

O. Mandová se dotázala, jestli MŠMT neuvažuje o změně termínů, protože ty nerespektují školní rok. Pokud se člen spolku, který působí při škole, dozví svůj úvazek na další školní rok v přípravném týdnu, to znamená na přelomu srpna a září, je to už pozdě. Možná, že by stačilo prodloužit dotační program na 12 měsíců. S. Pohořelý reagoval, že konflikt mezi školním rokem a kalendářním, tedy finančním rokem ve školství je trvalý a nelze ho sjednotit, týká se to i financování škol. Všechny školy jsou vlastně financovány, nikoliv od září do září, ale od ledna do ledna a ty rozdíly, které nastanou na přelomu školního roku, jsou nějakým způsobem dorovnávány z krajské úrovně a podobně. Takže tam ten konflikt prostě je a nepodařilo se nám to celou dobu nějakým způsobem změnit.

D. Tišer reagoval, že školy před lednem ví, že mohou pokračovat dál a že ty peníze mít budou, kdežto my tady ohrožujeme opravdu velmi zranitelnou skupinu lidí už proto, že ani tento harmonogram spolky bohužel nespasí, protože jestliže se dozví výsledky v květnu je to stále pozdě.

M. H. Dzingel konstatoval, že by si měl Výbor koncepčně říci, čeho chce vlastně docílit. Jsou tady dvě roviny, jednak ta rovina že dotační politika národnostních menšin je silně podhodnocená. Což je dáno inflací a tím, že roky nejsou zvýšeny alokace finančních prostředků na dotační programy. Proto by navrhoval, aby Výbor určil nějakou delegaci. Ta by mohla být složená z předsedy a z místopředsedy Výboru, dále z místopředsedy Rady a ideálně i paní zmocněnkyně, aby měla delegace i politickou váhu. A za národnostní menšiny ještě další 2-3 lidi, kteří se problematice věnují. Tato delegace by mohla navštívit třeba Ministerstvo financí a poukazovat na tento problém a prezentovat data, které byla prezentována.

A druhá věc je potom bavit se o zadáních poskytovatelů. Ti mají interní pravidla, která vlastně určují přidělování dotačních prostředků. Delegace by mohla zmínit, co spolkům nevyhovuje. Výbor by mohl vytvořit seznam s návrhy, jak by to pro spolky bylo lepší a potom s těmi jednotlivými resorty jednat. M. H. Dzingel si myslí, že je potřeba jednat s náměstkou, nebo rovnou ministry, aby došlo k nějakým změnám.

J. Balog se dále dotkl problematiky víceletého financování, které spolky dlouhodobě požadují. V. Skalský konstatoval, že si je vědom toho, že by byla nutná změna zákona, ale poukázal, že jsou státy, kde tato praxe běžně funguje, takže by to bylo dle něj zvládnutelné. Dále se diskutovalo, že víceleté financování pro oblast národnostních menšin nabízel Magistrát hl. města Prahy. J. Hajná sdělila, že se od toho muselo ale upustit, zejména kvůli nejistotě, která spočívá ve změně Rady po volbách, protože nová Rada třeba nebude chtít takovýto program, ale nebude to už moci změnit.

J. Balog uvítal zástupce MPSV D. Beňáka, který dorazil později, a rovnou se jej zeptal na stav dotačních programů MPSV určených pro romskou menšinu. Výbor nezná v současné době harmonogram MPSV směrem k dotačním programům určeným národnosti menšinám.

D. Beňák sdělil, že MPSV má dva zdroje financování menšin a to státní rozpočet evropské fondy. Pokud jde o státní rozpočet, tak existují národní dotační programy a ty lze rozdělit na

další dvě skupiny. Ta první skupina je vlastně financování sociálních služeb. Druhá skupina jsou dotační programy, které jsou zaměřeny na rodinná centra práce s rodinou, zde jsou Romové také cílová skupina a mohou sem spadat stejně ostatní národnostní menšiny. MPSV s podporou UNIFEC také vyhláší specifický dotační program, který je zaměřen primárně na uprchlíky z Ukrajiny. Poté zde máme prostředky evropské, zde je Výzva zaměřená na kapacitu romských a proromských organizací, vyhlášení výzvy je plánováno na leden příštího roku. Druhá výzva je zaměřená na budování kapacit romských a proromských neziskových organizací. Tato výzva byla vyhlášena v prosinci minulého roku a je zde i téma komunitní práce.

3) Visegrádský fond – granty

V dalším bodu představili hosté z Visegrádského fondu své grantové programy. J. Sýkora s P. Marešem nejprve pohovořili o základním principu. Před tříadvaceti lety vznikl Visegrádský fond jako takový občanský protipól visegrádské spolupráce, Bratislava byla zvolena jako sídlo. Národnostní menšiny všech států V4 žijí většinou ve všech těchto státech. Někde je tomu více, jinde méně. Asi víme, že na Slovensku tvoří menšiny největší část populace z V4. 10% občanů Slovenska je maďarské národnosti, je tam také velká romská menšina tak jako v Česku nebo v Maďarsku. A pochopitelně tato témata v práci Visegrádského fondu přicházejí často. Za celou historii podpořil Visegrádský fond cca 1000 projektů v celkové hodnotě asi 130 milionů eur. Roční rozpočet je 10 milionů eur, což se zdá jako hodně peněz, ale uvědomme si, že to jsou čtyři země, které se o něj svým způsobem dělí. Těch 10 milionů pochází z rozpočtů ministerstev zahraničních věcí. Jedinou podmínkou fondu je ty peníze dát k dispozici občanům těchto zemí, základním principem je, že ty peníze z těch vládních prostředků nesmějí skončit zpátky u vládních agentur. To znamená, že u Visegrádského fondu si mohou žádat především zapsané spolky, občanská sdružení, ale také veřejné instituce, tedy i příspěvkové organizace, které spadají pod Ministerstva kultury a tak dále. Dále mohou žádat také obce, kraje, respektive i soukromé společnosti, v případě, že ten projekt, který podávají, má nekomerční charakter.

Granty nejsou obecně určeny na provoz a jsou svou povahou menšího charakteru. V průměru kolem 20 – 30 tisíc Eur. Zase se to může zdát jako velká částka, která přijde neziskové organizaci, ale podstata fondu je multilaterální, to znamená, že je nutné, aby ta spolupráce byla minimálně mezi 3 zeměmi V4. Fond pochopitelně operuje nebo má na starosti i další programy, jako jsou stipendia, vědecké stáže, umělecké rezidence, atd.

Hlavním grantovým programem jsou takzvané visegrádské granty. Ty jsou ze své podstaty multilaterální, to znamená že, česká organizace se může přihlásit v případě, že má jakékoliv partnerství například s polskou a slovenskou stranou, v ideálním případě pochopitelně se mohou sejít všichni 4 strany. Projekty mohou být i mnohonárodnostní, existují velké koncerty, které v sobě zahrnují jak např. prvek židovský, tak romský. Je zcela přirozené, že v rámci našeho kulturního regionu je nutné počítat s účastí německých, rakouských a pochopitelně například ukrajinských partnerů.

Visegrádské granty jsou administrativně relativně jednoduché. Uzávěrka je pravidelně třikrát do roka. Formulář se podává čistě elektronicky, není potřeba dokládat vůbec nic papírovou formou ani s podpisem. V průběhu zhruba dvou měsíců dojde k vyhodnocení a potom se Visegrádský fond obrací na všechny, kteří byli schválení tak, aby přistoupili ke smlouvě. V případě, že nebyli schválení, tak poskytují na přání zpětnou vazbu. Žádat lze pouze v angličtině. Nikdo však není rodilým mluvčím, není problém mít angličtinu na úplné základní úrovni. Formulář je specifický z toho důvodu krátký a relativně jednoduchý tak, aby nebylo nutné přikládat dlouhé referáty. Jako u každého programu jde o to jasně popsat s kým, co budete dělat a kdo je tou hlavní cílovou skupinou. Měla by tam být přidaná hodnota pro region.

3) Různé

D. Tišer zmínil, že existuje grantový kalendář, který dělají neziskové organizace, ve kterém jsou všechny potřebné informace, a dá se filtrovat podle toho, co vás zrovna zajímá. Zde je odkaz: <https://grantovydiar.cz/>

P. Popov navrhl, aby se uspořádalo výjezdní zasedání do Brna nebo Ostravy. Předsednictvo se Sekretariátem to promyslí.

4) Závěr

Předseda Výboru pro dotační politiku J. Balog poděkoval přítomným a ukončil zasedání.